

Středisko výchovné péče Liberec

Výroční zpráva 2025/2026

Středisko výchovné péče v Liberci je součástí Dětského diagnostického ústavu a základní školy, Liberec.
U Opatrovny 3, 460 01 Liberec.

Středisko výchovné péče sídlí v samostatné budově na adrese:
Na Výšinách 451/9
460 05 Liberec 5

Obsah

Úvodem 2
Základní charakteristika zařízení 3
Personální obsazení 4
Činnost střediska 5
Statistika klientů ve školním roce 2025/2026 5
Ambulantní oddělení 7
Programy pro školy 8
Vrstevnické skupiny, Kluby 8
Internátní oddělení střediska 10
Statistika pobytových klientů ve školním roce 2025/2026 11
Škola ve středisku 14
Další aktivity střediska 15
Vzdělávání pracovníků 15
Aktivity pro zlepšení vybavenosti střediska 15
Sponzoři 16
Zhodnocení činnosti střediska 17

Úvodem

Další školní rok utekl jako voda a Středisko výchovné péče Liberec opět přichází se svou výroční zprávou. Je pro mě příležitostí ohlédnout se za tím, co jsme společně prožili, co se nám podařilo a jakým výzvám jsme v průběhu školního roku 2025/2026 čelili.

Také letos nám téměř 300 klientů a jejich rodin svěřilo své příběhy, starosti i naděje. Bylo nám ctí je na jejich cestě doprovázet, podporovat je při hledání nových možností a společně s nimi objevovat, že i malé změny mohou mít velký význam. Naše práce nám znovu připomněla, že cesta ke změně nebývá jednoduchá, ale má smysl ji hledat a nevzdávat se jí.

Uplynulý školní rok byl ve znamení vysoké vytíženosti střediska. Pokračovali jsme v ambulantní i pobytové péči, skupinových a volnočasových aktivitách a podpoře rodičů. Rozvíjeli jsme také spolupráci se školami a dalšími odborníky. Velmi si vážím důvěry, se kterou se na nás klienti obracejí, i ochoty našich spolupracovníků společně hledat cesty jak dětem a dospívajícím pomáhat.

Mé poděkování patří panu řediteli, Mgr. Bc. Vladimíru Brebtovi, za metodické vedení, otevřenou komunikaci a podporu v naší práci. Děkuji také všem spolupracujícím školám, institucím a odborníkům za partnerství a důvěru.

Především však děkuji celému týmu střediska za odbornost, nasazení, trpělivost a lidský přístup, se kterým každodenně provázíte děti, dospívající a jejich rodiny. Právě díky vám může být středisko místem, kde mají změna, naděje a nový začátek své místo.

Věřím, že i v následujícím školním roce budeme společně rozvíjet naši práci a vytvářet prostor pro pomoc, která má smysl.

Mgr. Lenka Tešnarová

vedoucí střediska

Základní charakteristika zařízení

Středisko výchovné péče poskytuje ambulantní a internátní všestranně preventivní výchovnou péči a psychologickou pomoc dětem a mladistvým s rizikem či projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji. Tato péče je zaměřena na odstranění či zmírnění již vzniklých poruch chování a na prevenci vzniku dalších vážnějších výchovných problémů a negativních jevů v sociálním vývoji dítěte. Velká pozornost je věnována rodinnému prostředí klienta, aktivní spolupráci s jeho zákonnými zástupci/osobami odpovědnými za výchovu a dalšími subjekty, které život klienta ovlivňují a formují (škola, mimoškolní aktivity, PPP, OSPOD, kurátoři, soud…).

Středisko výchovné péče v Liberci je součástí Dětského diagnostického ústavu a základní školy, Liberec, U Opatrovny 3, Liberec 460 01. Sídlí v samostatné budově na adrese Na Výšinách 451/9, Liberec 5, 460 05. Středisko je nájemcem části budovy, která je majetkem města Liberce.

Ředitel DDÚ: **Mgr. Bc. Vladimír Brebta**

Vedoucí střediska: **Mgr. Lenka Tešnarová**

E-mail: info@svp-lbc.cz;

web: www.svp-lbc.cz

Tel.: 482 750 807, 482 757 275

Mobilní telefon: 728 145 169, 776 270 546

ID datové schránky: t3kp8xr

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Personální obsazení

Jméno	Funkce	Úvazek	Vzdělání, výcvik
Mgr. Lenka Tešnarová	vedoucí, speciální pedagog - etoped	1	VŠ – speciální pedagogika a sociální práce, Psychoterapeutický výcvik RT Model růstu Virginie Satirové. Psychoterapeutický výcvik pro práci s dětmi a dospívajícími očima biosyntetické psychoterapie.
Mgr. Veronika Olbertová	zástupce vedoucí speciální pedagog - etoped	1	VŠ – speciální pedagogika a sociální práce, Psychoterapeutický výcvik RT Model růstu Virginie Satirové. Dlouhodobý kurz IPDAR - Vývojová a vztahová terapie dětí a adolescentů.
Mgr. Pavlína Beranová	Psycholog	0,8	VŠ – psychologie, frekventant Psychoterapeutického výcviku komplexního vzdělávacího programu v psychoterapii ve směru dynamickém s důrazem na celostní psychodynamický přístup. Frekventant psychoterapeutického výcviku v metodě Práce v hlíněném poli.
Mgr. Zina Divíšková	speciální pedagog - etoped pobytové části střediska	1	VŠ - speciální pedagogika, sebezkušenostní výcvik ve vedení tříd a skupin osobnostního rozvoje KVP.
Mgr. Kateřina Halamová	speciální pedagog - etoped	1	VŠ - speciální pedagogika, frekventant Psychoterapeutického výcviku v rodinné a párové terapii.
Mgr. Šárka Dovinová	sociální pracovnice	1	VŠ – sociální práce.
Mgr. Dana Ouhrabková Krupková	učitel ve speciální třídě	1	VŠ - učitelství pro 3. stupeň, rozšiřující studium speciální pedagogiky.
Mgr. Pavel Vinklát	učitel	0,2	VŠ – učitelství pro 2. stupeň, rozšiřující studium speciální pedagogiky.
Zuzana Voroničová	asistent pedagoga	0,8	SŠ – pedagogické lyceum.
Ing. Helena Kolářová	hospodářka	0,5	VŠ – ekonomického směru.
Bc. Jiří Čičko	odborný vychovatel	0,5	VŠ – sociální pedagogika.
Bc. Veronika Drbohlavová	odborný vychovatel, učitel	1	VŠ - speciální pedagogika.
Mgr. Jitka Hlinková	odborný vychovatel	1	VŠ - sociální pedagogika.
Karel Beránek	asistent pedagoga	0,5	SŠ – gymnázium, rozšiřující studium speciální pedagogiky pro vychovatele a vychovatelství.
Marcela Salajková	asistent pedagoga	1	SŠ – průmyslová, DPS.
Bc. Jan Kopecký	asistent pedagoga, odborný vychovatel.	1	VŠ – pedagogika volného času, frekventant sebezkušenostního výcviku ve vedení tříd a skupin osobnostního rozvoje KVP.

Činnost střediska

Cílová skupina

Klienty střediska jsou děti, dospívající a mladí dospělí od 3 let do ukončení přípravy na budoucí povolání (do 26 let věku) s rizikem poruch chování či s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji, u nichž není nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova. Dále pak rodiče, prarodiče, pěstouni či jiné osoby odpovědné za výchovu těchto dětí, pedagogičtí pracovníci a třídní kolektivy.

S cílem naplnění základní charakteristiky střediska provozuje zařízení dvě oddělení:

- ambulantní,
- pobytové.

Statistika klientů ve školním roce 2025/2026

Ve školním roce 2025/2026 středisko spolupracovalo celkem s **291 klienty**, což představuje stejný počet jako v předchozím školním roce. Z tohoto počtu bylo **123 klientů nově příchozích**, zatímco **168 klientů bylo v péči střediska již v předchozím školním roce**. Tyto údaje ukazují na kontinuitu poskytované péče a současně na příchod nových klientů, kteří vyhledali odbornou podporu střediska.

Ve srovnání s předchozím školním rokem bylo v průběhu sledovaného období do ambulantní péče přijato o **19 nových klientů více**. Zároveň se o **20 klientů snížil počet** těch, s nimiž spolupráce **pokračovala napříč školními roky**. Přestože celkový počet klientů zůstal nezměněn, uvedené údaje poukazují na změny ve struktuře poskytované péče, zejména na vyšší počet nově zahájených ambulantních spoluprací a pokračující práci s klienty, jejichž obtíže vyžadují dlouhodobější podporu.

Celkový počet 291 klientů představuje **maximální kapacitní vytíženost pracovníků ambulantní části střediska**. V průběhu školního roku 2025/2026 byl proto několikrát vyhlášen tzv. **STOP stav**, během něhož nebylo možné přijímat do péče další klienty, a to ani v případě nově zahajované, ani obnovené spolupráce. Tato zkušenost poukazuje na vysokou míru vytížení pracovníků a na skutečnost, že potřeba odborné pomoci ze strany klientů v některých obdobích převyšovala aktuální personální možnosti střediska.

Dobrovolný diagnostický pobyt ve středisku absolvovalo celkem **29 klientů**.

Z hlediska hlavních důvodů příchodu klientů do střediska převažovaly **osobnostní a psychické problémy**, které byly uvedeny u 135 klientů, a **školní problémy**, jež byly hlavním důvodem příchodu u 104 klientů. Tyto dvě kategorie dohromady představovaly přibližně **82 %** všech evidovaných klientů. Další významnou skupinu tvořili klienti přicházející v souvislosti s rodinnými problémy (45 klientů). Prekriminální a kriminální problémy byly hlavním důvodem

příchodu u 7 klientů. Ve sledovaném období nebyl jako hlavní důvod příchodu evidován žádný případ související se zneužíváním návykových látek.

Rozložení hlavních důvodů příchodu do střediska odpovídá údajům z předchozího školního roku a potvrzuje přetrvávající potřebu odborné podpory především v oblasti duševního zdraví, osobnostního vývoje a školního fungování dětí a dospívajících. Významné zastoupení školních obtíží současně poukazuje na důležitost spolupráce střediska se školami, rodinami a dalšími odborníky, kteří se podílejí na podpoře klientů.

Celkově lze konstatovat, že činnost střediska ve školním roce 2025/2026 navazovala na předchozí období jak rozsahem poskytované péče, tak skladbou hlavních důvodů, pro které klienti odbornou pomoc vyhledávali. Stabilní celkový počet klientů při současném nárůstu nově přijímaných klientů do ambulantní péče a pokračujících dlouhodobých spoluprací dokládá potřebu zachovat dostupnost ambulantních služeb a současně vytvářet prostor pro systematickou a dlouhodobou práci s klienty.

Hlavní důvod příchodu klienta do střediska	
Rodinné problémy	45
Školní problémy	104
Zneužívání návykových látek	0
Osobnostní a psychické problémy	135
Prekriminální a kriminální problémy	7
Celkem	**291**

Ambulantní oddělení

V rámci ambulantních služeb poskytujeme:

- Poradenství a podporu
  - *pochopení klientových problémů a hledání možných řešení*
- Terapii
  - *rodinná a individuální sezení*
- Diagnostiku
  - *možnost psychologického vyšetření*
- Individuální konzultace s klientem, rodiči a celou rodinou
  - *anamnestický rozhovor, tvorba individuálního výchovného plánu*
- Sandtray – terapeutická práce na herním pískovišti
- Skupinové programy
  - *vrstevnické skupiny, kluby, příměstské tábory, letní tábor, víkendové výjezdy, skupiny pro rodiče*
- Programy pro školy
  - *harmonizační program, konzultace pro učitele*
- Praxe pro studenty vysokých škol

Klienty ambulance střediska jsou:

- děti, dospívající a mladí dospělí do ukončení přípravy na budoucí povolání (do 26 let věku),
- rodiče, prarodiče, pěstouni a jiné osoby odpovědné za výchovu,
- třídní kolektivy,
- pedagogičtí pracovníci.

Klienti se na nás obracejí nejčastěji s obtížemi v těchto oblastech:

- problémy v rodinných vztazích,
- separační a partnerské problémy adolescentů,
- školní neúspěšnost a záškoláctví,

- neporozumění s vrstevníky, potíže ve vrstevnických vztazích,
- osobnostní a psychické problémy,
- poruchy chování (krádeže, lhaní, toulání, útěky…),
- děti se syndromem ADHD,
- experimentování s návykovými látkami.

Programy pro školy

Ve školním roce 2025/2026 středisko významně rozšířilo spolupráci se školami v oblasti indikované a selektivní primární prevence realizované prostřednictvím harmonizačních programů. Spolupracovali jsme celkem se **šesti školami**, což představuje nárůst o dvě školy oproti předchozímu školnímu roku. Programy byly realizovány v **16 třídách, tedy o pět tříd více než v předchozím období**, a celkem se uskutečnilo **72 setkání**. Ve srovnání s minulým školním rokem se tak počet realizovaných setkání zvýšil o 33, což představuje téměř dvojnásobný rozsah této činnosti.

Výrazné navýšení počtu realizovaných programů dokládá rostoucí zapojení střediska do preventivní práce i potřebu odborné podpory přímo ve školních kolektivech. Programy se zaměřovaly na práci se skupinovou dynamikou, rozvoj vzájemné komunikace, posilování zdravých vztahů a podporu pozitivního klimatu v třídních kolektivech. Jejich cílem bylo přispívat k předcházení rizikovému chování, posilovat sociální kompetence žáků a podporovat schopnost třídních kolektivů zvládat vztahové obtíže.

Významným prvkem letošní činnosti byla také **návazná celoroční spolupráce se dvěma třídami v rámci harmonizačního programu**. Na rozdíl od krátkodobých intervencí umožnila tato forma práce systematicky sledovat vývoj skupinových vztahů, reagovat na aktuální potřeby tříd a průběžně podporovat žádoucí změny v komunikaci a fungování kolektivu.

Celkově lze konstatovat, že ve školním roce 2025/2026 došlo k **významnému rozšíření** preventivních aktivit střediska, a to jak z hlediska počtu zapojených škol a tříd, tak zejména v počtu realizovaných setkání. **Navýšení o 33 setkání oproti předchozímu školnímu roku** potvrzuje důležitost preventivní práce střediska v přímém prostředí škol. **Současně klade vyšší nároky na personální kapacity a organizaci práce, neboť rozvoj preventivních aktivit probíhá vedle ambulantní péče o jednotlivé klienty a jejich rodiny.**

Vrstevnické skupiny, Kluby

Ve školním roce 2025/2026 středisko opět nabídlo klientům ambulantní péče možnost docházky do vrstevnických skupin, jejichž cílem je umožnit dětem zažít spolupráci, společné

hry a vzájemné interakce v kolektivu vrstevníků. Skupinová práce zároveň představuje důležitý diagnostický nástroj etopedů střediska, který umožňuje sledovat sociální fungování klientů, jejich způsoby komunikace, navazování vztahů i reakce na skupinovou dynamiku.

Skupiny byly rozděleny **podle věku a školních tříd do čtyř kategorií**: **Malá vrstevnická skupina I**. pro žáky 1. a 2. tříd, **Malá vrstevnická skupina II**. pro žáky 3. a 4. tříd, **Střední vrstevnická skupina** pro žáky 5. až 7. tříd a **Velká vrstevnická skupina** pro žáky 8. a 9. tříd. Setkání probíhala pravidelně jednou týdně a skupiny byly koncipovány jako otevřené, s možností zapojení nových klientů v průběhu celého školního roku. Při jejich sestavování vycházíme z aktuální obsazenosti, potřeb jednotlivých kolektivů a individuálních potřeb klientů. Díky tomuto flexibilnímu přístupu můžeme podobu skupin průběžně přizpůsobovat konkrétním podmínkám a možnostem dětí.

V průběhu školního roku se ukázalo, že se jednotlivé skupiny liší nejen zájmem klientů, ale také svým fungováním a možnostmi naplnit podpůrný a rozvojový cíl. Malá vrstevnická skupina I. byla v prvním pololetí předčasně ukončena z důvodu nízkého počtu zájemců a ve druhém pololetí již nebyla otevřena. Malá vrstevnická skupina II. probíhala po celý školní rok. Střední vrstevnická skupina byla realizována v prvním pololetí, ve druhém pololetí však musela být předčasně ukončena. Důvodem bylo prostředí a skupinová atmosféra, které neposkytovaly dostatečně bezpečné, respektující a podpůrné podmínky pro osobnostní růst klientů. Velká vrstevnická skupina nebyla v průběhu školního roku otevřena z důvodu nenaplnění kapacity.

Doplňkem skupinových aktivit byly **volnočasové kluby**, které se konaly vždy v posledním týdnu měsíce. V průběhu školního roku jsme pro klienty připravili například bowling, návštěvu Funparku Babylon, Jump Arény a společné pálení čarodějnic. Tyto aktivity poskytovaly dětem příležitost k neformálnímu setkávání, společným zážitkům a rozvoji vrstevnických vztahů mimo běžný rámec terapeutické a poradenské práce.

V rámci volnočasových klubů dlouhodoběji pozorujeme **nižší zájem** klientů o běžně dostupné aktivity, jako jsou výlety nebo návštěvy zoologické zahrady. Naopak větší zájem vzbuzují **zážitkové a zábavní aktivity**, které nabízejí možnost aktivního zapojení, pohybu a intenzivnějšího společného prožitku.

Internátní oddělení střediska

Poslání

Ve Středisku výchovné péče v Liberci je pobytové oddělení určeno dětem a dospívajícím ve věku od 3 do 18 let, nejčastější klientelu však tvoří věková skupina 11 – 16 let.

Základním posláním pobytové části střediska je nastartování pozitivních změn v chování a jednání jedince. Tyto změny jsou podpořeny prostřednictvím pravidelného režimu, jasně nastaveného řádu a pravidel, pozitivním systémem hodnocení a intenzivní spoluprací s rodinou klienta.

Charakteristika pobytového oddělení

Pobyt je dobrovolný a je možný pouze se souhlasem klienta a jeho zákonných zástupců/osob odpovědných za jeho výchovu. Skupina je otevřená, smíšená, koedukovaná, s maximálním počtem 8 dětí. Pro klienty je zajištěno celodenní stravování. Školní výuka probíhá ve speciální třídě přímo ve středisku na základě vzdělávacího plánu z domovské školy klienta. V rámci terapeutických aktivit jsou realizována skupinová a individuální sezení. V průběhu pobytu probíhá spolupráce se zákonnými zástupci dítěte, orgány sociálně právní ochrany dětí, domovskou školou a dalšími institucemi na základě souhlasu zákonných zástupců.

V práci s klienty je kladen důraz na tyto aktivity:

- Režim dne – struktura dne, dodržování řádu a pravidel, školní výuka, příprava do školy, pracovní činnosti, zážitkové aktivity, terapeutická sezení, skupiny a komunity.
- Individuální vzdělávací a výchovný plán.
- Individuální a rodinné konzultace.
- Skupinové formy práce – interakční skupiny, nácviky sociálních dovedností, terapeutické skupiny.
- Zátěžová škola v přírodě.
- Rodičovské skupiny.

Průvodcovský systém

Každý klient, který nastupuje na pobyt, má svého **individuálního průvodce - etopeda**, se kterým pracuje již před pobytem a následně v jeho průběhu. Individuální průvodce pracuje s klientem a jeho rodinou.

Osobní vychovatel klienta je více vtažen do péče o vybraného klienta. Účastní se společných rodinných setkání a podporuje motivaci klienta k naplňování individuálního výchovného plánu v rámci výchovných činností.

Rodičovské skupiny

Skupiny s rodiči se konají pravidelně jednou za dva týdny v neděli. Rodiče jsou v rámci skupiny seznámeni s chováním jejich dítěte během pobytu, jsou reflektovány víkendové výjezdy domů. Rodičovská skupina dává možnost zákonným zástupcům/osobám odpovědným za výchovu otevřít aktuální problémy a situace, se kterými si doma neví rady, mohou využít zkušenosti jiných rodičů, kteří třeba již něco podobného řešili, mohou sdílet zkušenosti a dodávat si vzájemnou podporu.

Zátěžové školy v přírodě

I v tomto školním roce jsme realizovali zátěžové školy v přírodě. Pobyty jsou zaměřeny na podporu samostatnosti (příprava jídla, pomoc při zatápění, rozdělání ohně, štípání dříví, řešení nečekaných situací, orientace podle mapy aj.) a trávení volného času v přírodě formou her, soutěží či testů.

Cílem je nabídnout dětem aktivity související s pobytem v přírodě a zlepšit jejich dovednosti při samostatné práci na chatě a okolo ní. Akce výrazně podporují kohezi ve skupině. Pracovníci střediska se při jejím realizování snaží vycházet z potřeb každé výchovné skupiny.

Pozitivními atributy zátěžové školy v přírodě jsou stmelení skupiny, zlepšení vztahů mezi jednotlivci, aktivní spolupráce, učení se samostatnosti a novým dovednostem, fyzická zátěž.

Statistika pobytových klientů ve školním roce 2025/2026

V rámci statistických údajů, které jsou vykazovány MŠMT, středisko eviduje údaje, které jsou zobrazeny v následujících tabulkách. Jedná se o důvody přijetí klienta na pobytové oddělení, věk klienta a místo jeho bydliště.

Důvody přijetí klienta	Počet
Osobnostní a psychické problémy	10
Prekriminální a kriminální problémy – asociální jednání	0
Potíže v rodinných vztazích	10
Školní problémy	9
Celkem	29

Věk	Počet
8 let	1
9 let	2
10 let	1
11 let	3
12 let	4
13 let	4
14 let	11
15 let	3
Celkem	29

Místo bydliště	Počet
Liberec	13
Jablonec nad Nisou	4
Mladá Boleslav	1
Jeřmanice	1
Rokytnice nad Jizerou	1
Chrastava	2
Frýdlant	1
Frýdštejn	1
Raspenava	1
Česká Lípa	2
Nový Bor	1
Český Dub	1
Celkem	**29**

Údaje uvedené v tabulce zachycují hlavní důvody, na jejichž základě byli klienti přijímáni na pobytové oddělení střediska. Mezi nejčastější důvody nástupu patřily školní obtíže, komplikace v rodinných vztazích a osobnostní a psychické potíže. Ve srovnání s předchozím školním rokem došlo k **dvojnásobnému nárůstu počtu přijetí v souvislosti s rodinným prostředím a vztahy**.

Průměrná **věková struktura** klientů pobytového oddělení odpovídá dětem a dospívajícím přibližně ve věku 11 až 15 let. V posledním období však pozorujeme rostoucí poptávku po pobytové péči také u **dětí mladšího školního věku**. Ve školním roce 2025/2026 jsme opakovaně přijali děti navštěvující 3. ročník základní školy. Zkušenosti z práce s touto věkovou skupinou nám potvrdily, že mladší děti mají vzhledem ke svému vývojovému období odlišné potřeby, zejména v oblasti míry samostatnosti, emoční regulace, adaptace na pobytový režim a potřebné podpory ze strany dospělých.

Na základě těchto zkušeností bude středisko i nadále při přijímání klientů na pobytové oddělení upřednostňovat děti od 2. stupně základní školy. Toto nastavení vychází z dosavadních zkušeností s cílovou skupinou a ze snahy zachovat takové podmínky pobytové péče, které co nejlépe odpovídají vývojovým potřebám přijímaných dětí a možnostem poskytované služby.

Středisko přijímá klienty z celého **Libereckého kraje**, což potvrzuje regionální význam poskytované pobytové péče. Nejpočetnější skupinu tvoří děti a dospívající s bydlištěm ve městě Liberec. Složení klientely tak odráží jak místní potřebu intenzivní odborné pomoci, tak úlohu střediska při podpoře dětí a rodin z širšího regionu.

Ve školním roce 2025/2026 bylo evidováno celkem **64 žadatelů o zařazení do pobytového programu**, **přičemž pobytovou péči nakonec absolvovalo 29 klientů**. Údaje ukazují, že zájem o pobytové služby přesahoval počet skutečně realizovaných pobytů. Důvody, pro které k nástupu klientů nedošlo, byly různorodé a souvisely jak s průběhem přípravné fáze, tak s vyhodnocením vhodnosti pobytové formy péče a dalšími okolnostmi na straně klientů a jejich rodin.

Z hlediska předchozí spolupráce se střediskem bylo **11 klientů doporučeno** do pobytové péče **z ambulantního oddělení**, přičemž v pěti případech se jednalo o obnovenou spolupráci. Dalších **18 klientů** bylo přijato **bez předchozí intervence střediska**. Jejich zákonní zástupci nebo osoby odpovědné za výchovu projevili zájem o dobrovolný diagnostický pobyt již při prvním kontaktu se zařízením. Tyto údaje ukazují, že pobytová péče představuje jak návaznou formu podpory pro klienty, jejichž obtíže se nepodařilo dostatečně řešit ambulantně, tak samostatnou možnost odborné pomoci pro rodiny, které vyhledají středisko přímo.

Významným jevem školního roku 2025/2026 byl prudký nárůst počtu případů, kdy byla s rodinami zahájena příprava pobytu, avšak k samotnému nástupu klienta následně nedošlo. Tato situace nastala u 35 rodin, což představuje **meziroční nárůst o 133 %.** Mezi zaznamenané důvody patřilo zrušení pobytu v průběhu přípravy (v 7 případech), neomluvené absence na konzultacích nebo přerušení kontaktu se střediskem (ve 13 případech), vyhodnocení nevhodnosti pobytové formy péče (v šesti případech), předání klienta do ambulantní péče (ve 3 případech) a doporučení jiné odborné péče či zařízení (v šesti případech).

Z klientů, kteří pobytový program zahájili, jich většina, konkrétně **22 z celkových 29, absolvovala pobyt a ukončila jej v řádném termínu**. U dvou z těchto klientů byl termín ukončení po dohodě se zákonnými zástupci/osobami odpovědnými za výchovu zkrácen o jeden kalendářní týden z objektivních důvodů, konkrétně z důvodu účasti na školní akci kmenové školy a jarních prázdnin.

Předčasné ukončení pobytového programu bylo zaznamenáno u pěti klientů. Ve dvou případech k němu došlo během adaptační fáze, tedy do 14 dnů od nástupu, na základě odborného vyhodnocení kontraindikace nebo nevhodnosti poskytované služby

pro konkrétního klienta. Další dva klienti ukončili pobyt na žádost zákonných zástupců/osob odpovědných za výchovu a v jednom případě byla důvodem ukončení nepříznivá finanční situace rodiny. U vybraných klientů v tíživé sociální situaci byly náklady na pobytovou službu hrazeny z prostředků **nadačních fondů**, což umožnilo zpřístupnit odbornou pomoc také rodinám, pro které by její financování představovalo významnou překážku.

Celkově lze konstatovat, že **školní rok 2025/2026** přinesl vedle realizovaných pobytových programů také výrazný nárůst případů, kdy se pobyt přes zahájenou přípravu neuskutečnil. Zkušenosti potvrzují význam pečlivého posuzování vhodnosti pobytové péče, průběžné spolupráce se zákonnými zástupci/osobami odpovědnými za výchovu a hledání odpovídající formy podpory podle individuálních potřeb dítěte a rodiny. Důležitou součástí poskytované péče zůstává také zohlednění sociální situace rodin a hledání možností, jak překonávat finanční překážky bránící přístupu k odborné pomoci.

Škola ve středisku

Speciální třída ve Středisku výchovné péče v Liberci má **kapacitu 8 žáků**, kteří jsou vyučováni dle individuálních výukových plánů kmenových škol, ze kterých přicházejí. Edukaci žáků poskytujeme v rámci školního vzdělávacího programu základního vzdělávání a školního vzdělávacího programu základního vzdělávání speciálního. V menší míře vzděláváme studenty středních odborných učilišť a středních škol. Žáci základních škol a studenti středoškolských oborů se vzdělávají společně.

Klienti navštěvují školu po dobu svého dobrovolného diagnostického pobytu, tedy zhruba dva měsíce. V polovině této doby žáci na jeden vyučovací den odcházejí do své kmenové školy na porovnání učiva. Po celou dobu pobytu jsme s kmenovými školami v kontaktu a společně upravujeme vzdělávací plán, termíny standardních či mimořádných návštěv.

Ve třídě pracují souběžně dva pracovníci - **učitel a asistent pedagoga**. Spolupráce s žáky je tedy intenzivnější, umožňuje rychleji reagovat na požadované změny v metodice, organizaci výuky a ve stavu žáků. Vzdělávací potřeby žáků jsou různorodé. Během hodiny jsou střídány **individuální, skupinové** a **hromadné** metody výuky. Pokud to schopnosti a tematické zaměření žáků umožňuje, uplatňujeme i vyučování **vzájemné**. Po vysvětlení učiva jsou žáci většinou vedeni k samostatné práci. Společnou prací si naopak upevňují a rozšiřují všeobecný přehled, pokud zvládají sledovat práci ostatních nad rámec své vlastní. **Malotřídní systém** výuky má i své **stinné stránky**. Pro žáky se zvýšenou potřebou klidného pracovního prostředí je aktivita v jednotřídce vysoce náročná na soustředění.

Nezbytnou součástí školní práce ve středisku je pravidelná **odpolední příprava** dětí na výuku pod vedením vychovatele. Tato část denního režimu trvá 45 minut. Děti používají učebnice a pracovní sešity z domovské školy. Navíc jsou jim vytvářeny pracovní listy, které používají k procvičování učiva.

Advaita, organizace specializovaná na prevenci a léčbu závislostí, realizovala ve středisku v průběhu školního roku čtyři besedy zaměřené na primární prevenci závislosti.

Složení speciální třídy ve školním roce 2025/2026

Celkem výuku ve speciální třídě absolvovalo 29 žáků, 21 chlapců a 8 dívek. Z druhého stupně ZŠ bylo 23 žáků a 6 žáků z prvního stupně ZŠ.

Důvody k pobytu byly z velké části školního charakteru. Kromě zlepšení prospěchu a přístupu ke školním povinnostem jsme se také věnovali hledání vhodných postupů pro samostatnou domácí přípravu na výuku, tréninku zvládání školní zátěže. Většina žáků během pobytu ve středisku dokázala zlepšit své školní výsledky, alespoň částečně regulovat své nevhodné chování k žákům i učitelům a prohloubit své znalosti. Spolupráci se žáky a studenty ve speciální třídě střediska výchovné péče stavíme na budování vzájemné důvěry a respektu, které je podpořeno školním a pobytovým řádem střediska a individuálním přístupem pedagogických pracovníků ke každému klientovi.

Další aktivity střediska

Vzdělávání pracovníků

Pracovníci střediska jsou vzděláváni dle plánu vzdělávání na aktuální školní rok. V tomto školním roce bylo realizováno následující vzdělávání:

- odborné semináře a kurzy v oblastech domácího násilí, traumatu, práce s dospívajícími a rodinou, skupinové dynamiky,
- webináře rozvíjející kompetence pedagogů ve školní třídě aj.,
- semináře realizované Libereckým krajem,
- dlouhodobé i krátkodobé terapeutické výcviky aj.

Odbornost pracovníků střediska je systematicky zvyšována pravidelnými **týmovými** a **případovými supervizemi** pod vedením Mgr. Martina Halamy (září až prosinec 2025), RNDr. Martina Rataje (od roku 2026) a Mgr. Jana Hovorky. Pedagogičtí pracovníci svou odbornost podporují také prostřednictvím **individuálních** supervizí.

Aktivity pro zlepšení vybavenosti střediska

- prořezání stromů a drobné práce na zahradě,
- vymalování prostor střediska,
- nákup odborné literatury,
- spolupráce s **Potravinovou bankou Liberec.**

Děkujeme Magistrátu města Liberec za rychlé řešení havárií vzniklých v budově, ve které je středisko nájemcem.

Sponzoři

- **Městská knihovna Liberec** – bezplatné členství pro klienty střediska.
- **Botanická zahrada Liberec** – volné vstupné pro klienty střediska.
- **Nadace Preciosa** – finanční příspěvek ve výši 10. 000,- na nákup sportovních a relaxačních pomůcek.
- **Nadace Lasvit** – finanční příspěvek ve výši 10. 000,- na vybavení akvária pro Axolotly a nákup terapeutických pomůcek.
- **Superzoo Liberec** – sponzorský dar formou akvária pro Axolotly včetně jeho vybavení a profesionální péče o akvárium.

Všem sponzorům děkujeme.

Zhodnocení činnosti střediska

Školní rok 2025/2026 byl pro Středisko výchovné péče Liberec obdobím intenzivní odborné práce, pokračujícího rozvoje preventivních aktivit a hledání účinných forem podpory dětí, dospívajících a jejich rodin. Činnost střediska se zaměřovala na řešení výchovných, školních, osobnostních a psychických obtíží klientů, podporu rodinných vztahů a prevenci rizikového chování. Významnou součástí práce byla rovněž spolupráce se školami a dalšími odbornými pracovišti.

V tomto školním roce středisko spolupracovalo celkem s **291 klienty**, tedy se stejným počtem jako v předchozím školním roce. Stabilní počet klientů však neznamenal rezervy v dostupnosti služeb. **Celkový objem poskytované péče dosahoval maximální vytíženosti pracovníků střediska,** a proto musel být v průběhu roku opakovaně vyhlášen tzv. STOP stav, kdy nebylo možné přijímat další klienty ani do nově zahajované, ani obnovené péče. Tato skutečnost poukazuje na vysokou poptávku po odborných službách a současně na potřebu hledat možnosti, jak zachovat jejich dostupnost při udržení potřebné kvality a kontinuity práce.

Mezi nejčastější **důvody vyhledání ambulantní péče** patřily osobnostní a psychické problémy a školní obtíže. V oblasti pobytové péče se vedle školních a osobnostních obtíží výrazněji projevila také problematika komplikovaných rodinných vztahů, jejichž zastoupení se oproti předchozímu školnímu roku zdvojnásobilo. Tyto poznatky potvrzují, že obtíže dětí a dospívajících je třeba vnímat v širších souvislostech jejich rodinného, školního a sociálního prostředí a že účinná pomoc vyžaduje individuální přístup i spolupráci s osobami, které se podílejí na jejich výchově a vzdělávání.

Významného rozvoje dosáhla v tomto školním roce oblast **preventivních programů** realizovaných na základních školách. Středisko spolupracovalo se šesti školami. Programy byly realizovány v 16 třídách a uskutečnilo se celkem 72 setkání, což představuje meziroční nárůst o 33 setkání. Téměř dvojnásobný počet realizovaných setkání dokládá výrazné rozšíření preventivní činnosti a rostoucí zapojení střediska do podpory školních kolektivů. Vedle krátkodobých intervencí měla význam také celoroční spolupráce se dvěma třídami v rámci návazných harmonizačních programů, která umožnila systematicky pracovat se skupinovou dynamikou, komunikací a vztahy mezi žáky.

Součástí ambulantní práce byly také **vrstevnické skupiny a volnočasové kluby**, které dětem poskytovaly prostor pro rozvoj sociálních dovedností, navazování vztahů a získávání nových zkušeností v bezpečném prostředí. Zkušenosti ze skupin ukázaly, jak důležité je vhodné složení kolektivu a vytvoření bezpečné a podpůrné atmosféry. Při plánování dalších aktivit bude středisko i nadále vycházet z aktuálních potřeb klientů a pružně přizpůsobovat nabídku možnostem a charakteru jednotlivých skupin.

V oblasti **pobytové péče** bylo evidováno **64 žadatelů**, přičemž pobytový program absolvovalo 29 klientů. Vedle samotné realizace pobytů bylo významným tématem

také vysoké množství případů, kdy byla zahájena příprava pobytu, avšak k nástupu klienta nakonec nedošlo. Důvody byly různorodé a zahrnovaly přerušení kontaktu s rodinou, zrušení pobytu i odborné vyhodnocení nevhodnosti pobytové formy péče. Tyto zkušenosti zdůrazňují význam pečlivého posuzování potřeb dítěte, průběžné komunikace se zákonnými zástupci/osobami odpovědnými za výchovu a hledání nejvhodnější formy podpory. Důležitým aspektem zůstává také zohlednění sociální situace rodin a využívání podpory nadačních fondů tam, kde finanční podmínky představují překážku k poskytnutí odborné pomoci.

Zkušenosti uplynulého školního roku potvrzují, že činnost střediska vyžaduje nejen odbornou připravenost pracovníků, ale také schopnost reagovat na proměňující se potřeby klientů, rodin a škol. Za důležitou považujeme zejména návaznost jednotlivých forem péče, mezioborovou spolupráci, individuální přístup a vytváření bezpečného prostředí, ve kterém mohou děti a dospívající rozvíjet své schopnosti, posilovat vztahové kompetence a hledat nové způsoby zvládání obtížných situací.

Významnou součástí podpory rodin byla také **skupina pro rodiče**, kterou středisko realizovalo v průběhu celého školního roku pro zákonné zástupce/osoby odpovědné za výchovu. Skupina nabízela bezpečný prostor pro sdílení rodičovských zkušeností, vzájemnou inspiraci a reflexi rodičovství i náročných výchovných situací.

Středisko se zároveň podílelo na **praktickém seznamování studentů Pedagogické fakulty Technické univerzity v Liberci se svou činností**. V průběhu školního roku jsme realizovali náslechy a jednorázové praxe, během nichž několik skupin studentů navštívilo prostory střediska, seznámilo se s poskytovanými službami ambulantní i pobytové části a mělo možnost diskutovat o jejich fungování a zaměření. Tato spolupráce přispívá k propojování teoretické přípravy budoucích pedagogických pracovníků s praxí a k lepšímu porozumění možnostem odborné podpory dětí a dospívajících s výchovnými a dalšími obtížemi. Předpokládáme, že spolupráce s Technickou univerzitou v Liberci bude pokračovat také v následujícím školním roce.

Přetrvávajícím a znepokojujícím tématem jsou **dlouhodobě nevyhovující stávající prostory pro zaměstnance i klienty. Tuto oblast vnímáme jako palčivou a pro další rozvoj organizace a zkvalitňování péče o klientelu střediska zásadní**.

Do dalšího školního roku středisko vstupuje s cílem pokračovat v poskytování kvalitní ambulantní i pobytové péče, dále rozvíjet preventivní programy a posilovat spolupráci se školami, rodinami a dalšími odbornými partnery. Současně bude důležité věnovat pozornost kapacitním možnostem střediska a hledat cesty, jak reagovat na vysokou poptávku po službách bez snižování jejich odborné úrovně.

Mgr. Lenka Tešnarová
vedoucí střediska

Mgr. Veronika Olbertová
zástupce vedoucí střediska